

Polecenia podsumowujące

1. Omów działania polskich formacji wojskowych na frontach Wielkiej Wojny.
2. Przedstaw rolę Legionów Polskich w działaniach zbrojnych w czasie I wojny światowej.
3. Scharakteryzuj stanowiska mocarstw wobec sprawy polskiej w latach 1914–1918.

Polacy w czasie
Wielkiej Wojny

Podsumowanie

31

◆ Sprawa polska w polityce międzynarodowej w czasie Wielkiej Wojny

Nazwa dokumentu	Data	Postanowienia
Odezwa wielkiego księcia Mikołaja Mikołajewicza	14 VIII 1914	zapowiedź przyznania Polakom wolności i samorządu
Akt 5 listopada cesarzy Niemiec i Austrii	5 XI 1916	zapowiedź powołania zależnego od Niemiec i Austro-Węgier Królestwa Polskiego
Deklaracja praw narodów Rosji	XI 1917	przyznanie Polakom prawa do utworzenia własnego państwa
Orędzie prezydenta USA Thomasa Woodrowa Wilsona	I 1918	w 13. punkcie zapowiedź powstania po wojnie niepodległego państwa polskiego z dostępem do morza
Deklaracja rządów Wielkiej Brytanii i Francji	3 VI 1918	uznanie prawa Polaków do utworzenia własnego niepodległego państwa narodowego

◆ Polskie formacje wojskowe na frontach Wielkiej Wojny

Nazwa formacji	Strona	Miejsce działań / najważniejsze bitwy
Brygada Strzelców Polskich	alianci (Rosja)	front wschodni
I Korpus Polski pod dowództwem gen. Józefa Dowbora-Muśnickiego	alianci (Rosja)	front wschodni
I Kompania Kadrowa	państwa centralne (Austro-Węgry)	front wschodni – wkroczenie do Królestwa Polskiego (VIII 1914)
Legiony Polskie	państwa centralne (Niemcy i Austro-Węgry) do kryzysu przysięgowego	front wschodni – bitwy pod Krzywopłotami (1914), Rokitną (1915), Kostiuchnowką (1915, 1916)
Armia Polska (błękitna armia)	alianci (Francja)	front zachodni

◆ Polskie działania na rzecz niepodległości w czasie Wielkiej Wojny

Działalność Józefa Piłsudskiego w Galicji, poparcie państw centralnych w pierwszej fazie wojny.

Działalność na rzecz sprawy polskiej Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu.

Na czele KNP Roman Dmowski.

Utworzenie za zgodą Niemiec i Austro-Węgier Rady Regencyjnej – polskiej reprezentacji w Królestwie Polskim.

◆ Skutki I wojny światowej na ziemiach polskich

Mobilizacja w czasie wojny ok. 2 mln Polaków do armii państw zaborczych. Śmierć ok. 400 tys. żołnierzy.

Ziemie polskie jednym z terenów działań zbrojnych.

Ogromne zniszczenia infrastrukturalne (kolej, mosty) oraz gospodarcze.

Ciężka sytuacja ludności cywilnej (fale głodu).

Polecane publikacje

A. Chwalba, *Legiony Polskie 1914–1918*, Kraków: Wyd. Literackie, 2018.

A. Chwalba, *Wielka wojna Polaków 1914–1918*, Warszawa: WN PWN, 2018.

M. Orłowski, *Generał Józef Haller 1873–1960*, Kraków: Wyd. Arcana, 2007.

